

Aspectes instrumentals de les llengües

Codi: 102015
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OB	2	A

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Salvador Comelles Garcia
Correu electrònic: Salvador.Comelles@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Jennifer Bascuñana Torres
Giuseppe Simone
Joan Terrassa Serra

Prerequisits

És imprescindible el domini del català i del castellà oral i escrit per dur a terme les activitats que es proposen a l'assignatura. S'avaluaran els coneixements de llengua catalana i castellana dels estudiants, que hauran d'utilitzar una llengua o l'altra depenent de les activitats orals i escrites proposades pels professors / pels docents.

Objectius

L'assignatura, impartida per professors / docents dels departaments de Filologia Catalana i Filologia Espanyola, està orientada a consolidar i aprofundir els coneixements lingüístics dels estudiants del grau de Mestre d'Educació Infantil. El programa de l'assignatura es complementa amb els continguts de llengua treballats a primer curs i amb els de didàctica de la llengua i de la literatura que els estudiants cursaran posteriorment.

Objectius formatius:

1. Reconèixer, analitzar i saber produir els discursos orals i escrits propis de l'àmbit professional del professorat d'Educació Infantil.
2. Consolidar els coneixements lingüístics implicats en l'ús de la llengua i incrementar la capacitat de reflexió lingüística de l'estudiant.
3. Conèixer i analitzar els contextos educatius multilingües.
4. Analitzar el conte literari com a gènere i com a base de les possibilitats expressives de la llengua.
5. Facilitar recursos per a l'autoaprenentatge lingüístic.

Competències

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Adquirir formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
- Afavorir les capacitats de parla i d'escriptura.
- Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura i conèixer els diferents registres i usos de la llengua.
- Conèixer el currículum de llengua i lectoescriptura d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Conèixer el procés d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura. Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.
- Conèixer i dominar tècniques d'expressió oral i escrita.
- Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a l'escriptura.
- Conèixer la tradició oral i el folklore.
- Demostrar que coneix i comprèn els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil.
- Demostrar que coneix l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució. Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües i comunicació en contextos multiculturals i multilingües.
- Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.
- Demostrar que coneix l'evolució del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució.
- Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.
- Expressar-se i utilitzar amb finalitats educatives altres llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
- Ser capaç de fomentar una primera aproximació a una llengua estrangera.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar l'ús de la llengua als contextos socials i a les situacions comunicatives pròpies de l'àmbit professional.
2. Adquirir un coneixement aprofundit de les dimensions socials i cognitives del llenguatge escrit i de les distintes dinàmiques de l'oralitat.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar situacions d'aprenentatge de la llengua escrita. Analitzar i argumentar l'ús adequat o no del llenguatge escrit, del verbal oral i del no verbal.
5. Aplicar els coneixements adquirits a la selecció, lectura i interpretació de textos literaris.
6. Comprendre els efectes lingüístics del contacte de llengües en les situacions d'aprenentatge.
7. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
8. Conèixer els diferents registres i usos de la llengua escrita i reconèixer, en les produccions infantils escrites, el pas de l'oralitat a l'escriptura.
9. Conèixer i saber utilitzar els principals recursos i eines de consulta de la llengua.
10. Conèixer i saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) i les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC) relacionades amb l'ús de la llengua oral a l'escola.
11. Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura en educació infantil.
12. Conèixer i valorar les característiques dels productes literaris audiovisuals i digitals per a primers lectors.
13. Conèixer la literatura catalana de tradició oral (contes, cantarelles, petis poemes...), les formes de transmissió als infants i també la metodologia per aconseguir la seva participació activa.
14. Conèixer la literatura de tradició oral i el folklore i valorar-los amb criteris literaris i educatius.

15. Conèixer la literatura infantil per a primers lectors i tenir criteris adequats de selecció escolar a partir de les seves característiques formals i literàries.
16. Conèixer recursos per a l'animació a la lectura i l'escriptura i valorar-los per la seva aportació a l'educació literària.
17. Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.
18. Descriure l'evolució del llenguatge en la primera infantesa, saber identificar possibles disfuncions i saber argumentar orientacions didàctiques per a la seva correcta evolució.
19. Desenvolupar una actitud crítica davant de versions uniformistes de la llengua i adquirir criteris fonamentats per abordar l'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.
20. Dominar els registres formals i col·loquials propis de l'àmbit professional en els usos orals i escrits de les llengües catalana i castellana.
21. Dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió i expressar-se adequadament oralment i per escrit en situacions pròpies de l'àmbit professional.
22. Entendre les llengües presents en l'entorn escolar com un conjunt de varietats lingüístiques totes igualment respectables.
23. Explicitar oralment i per escrit els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de la llengua oral a l'educació infantil.
24. Expressar-se adequadament oralment i per escrit en català i en castellà i fent ús de diferents tècniques d'expressió verbal oral i no verbal.
25. Expressar-se i saber usar amb finalitats educatives diferents llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
26. Haver adquirit els coneixements relatius al currículum de llengua escrita d'aquesta etapa així com de les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges que s'hi relacionen.
27. Haver adquirit els coneixements relatius al currículum de llengua oral d'aquesta etapa així com de les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges que s'hi relacionen.
28. Haver adquirit formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
29. Haver integrat una actitud de respecte al mitjà (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques sostenibles.
30. Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
31. Reconèixer les tècniques literàries pròpies de la narració i de la poesia.
32. Reconèixer, saber analitzar i produir amb suficient fonament teòric i argumental els gèneres discursius propis de l'àmbit acadèmic i professional.
33. Saber analitzar aspectes de l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infantesa, identificar possibles disfuncions i argumentar propostes per a la seva correcta evolució.
34. Saber analitzar diferents situacions d'aprenentatge de la llengua catalana en contextos multilingües. Reconèixer, simular i modelar usos del llenguatge verbal oral i del no verbal.
35. Saber analitzar i gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions.
36. Saber analitzar seqüències didàctiques en les quals es considerin les situacions d'aprenentatge de la llengua catalana en contextos multiculturals i multilingües.
37. Saber analitzar seqüències didàctiques relacionades amb l'aprenentatge d'una llengua estrangera a l'educació infantil.
38. Saber fer ús de la tradició oral i el folklore també en els processos d'adquisició de llenguatge escrit.
39. Saber fer ús de les tècniques d'expressió verbal oral i no verbal que faciliten la comunicació i la interacció lingüística amb els infants.
40. Saber utilitzar els diferents registres i usos de la llengua oral catalana.
41. Saber utilitzar la literatura infantil amb relació a l'aprenentatge de la llengua oral, el primer aprenentatge de la llengua escrita i l'educació literària amb dispositius adequats als seus objectius.
42. Saber utilitzar les estratègies lingüístiques que faciliten i estimulen el desenvolupament de les capacitats de parla infantil.
43. Tenir els coneixements i saber utilitzar les estratègies metodològiques que faciliten i estimulen el desenvolupament de les capacitats de infants relacionades amb l'adquisició del llenguatge escrit.
44. Utilitzar correctament d'estratègies de comunicació adequades als infants de diferents edats (gesticulació, moviment, volum, entonació...).
45. Utilitzar la interacció verbal a l'aula per promoure un intercanvi d'idees sobre els textos literaris que ensenyi els nens a parlar sobre els llibres i a interpretar-los.
46. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.

Continguts

FILOLOGIA CATALANA

1. Llengua oral

1, El discurs del professorat d'Educació Infantil

1.1. El discurs del mestre d'Educació Infantil a l'aula

1.1.1. Del registre col·loquial als registres simplificats

1.1.2. Estratègies discursives del mestre d'Educació Infantil

1.2. El registre col·loquial i l'estàndard oral

1.2.1. El sistema fonològic del català. La correcció fonètica. La prosòdia

1.2.2. Aspectes del registre col·loquial del català

2. Llengua escrita

2.1. Gèneres i tipologia textual

2.2. Els textos de l'àmbit educatiu

2.2.1. L'estructura del text

2.2.2. Coherència i cohesió

2.2.3. L'estructura de l'oració. La tematització. Els incisos

2.2.4. La puntuació: funcions i convencions

FILOLOGIA ESPANYOLA

Els contextos educatius multilingües i les actituds lingüístiques (Fil. Espanyola)

3.1. La variació lingüística: les varietats segons el temps, l'espai, la classe social i la situació

3.2. L'actitud davant l'ensenyament-aprenentatge de la llengua en contextos multilingües

3.3. Eficiència en la comunicació oral i escrita en situacions formals

4. La literatura de transmissió oral i altres manifestacions lúdiques

4. 1. Els llibres infantil

4.2. El llibre infantil il·lustrat: estratègies per a la lectura en veu alta

Metodologia

ATENCIÓ: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Seminaris	45	Espais de treball en grup reduït (la meitat del grup) en què es treballen els continguts del programa de l'assignatura, mitjançant les exposicions dels docents, l'anàlisi i la producció de textos, les exposicions i lectures dels estudiants i altres activitats individuals i en grup, orals i escrites.	EI.10.1 EI.10.2. EI.10.3. DDIL.5.1 DDIL.5.2 DDIL.5.3 DDIL.8.1. DDIL.8.2. DDIL.8.3. EI.9.1. EI.9.2 EI.9.3. G1.1. G1.2.
Gran grup	5	Espais de presentació de continguts i activitats (conferència...) adreçades a tot el grup d'estudiants.	EI.10.1 EI.10.2. EI.10.3. DDIL.5.1 DDIL.5.2 DDIL.5.3 DDIL.8.1. DDIL.8.2. DDIL.8.3. EI.9.1. EI.9.2 EI.9.3. G1.1. G1.2

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Aspectes instrumentals de les llengües	47	1,88	5, 9, 31
Tipus: Supervisades			
Aspectes instrumentals de les llengües	20	0,8	5, 9, 31
Tipus: Autònomes			
Aspectes instrumentals de les llengües	65	2,6	5, 6, 9, 19, 21, 22, 31, 36

Avaluació

ATENCIÓ: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha més avall. La nota final s'obté a partir de la suma de les notes corresponents al percentatge assignat a cada llengua (67% Filologia Catalana; 33% Filologia Espanyola). En el cas del català, es farà una mitjana entre la nota obtinguda en la part de llengua oral i la de llengua escrita; les notes de les dues parts faran mitjana sempre que la nota mínima dels exàmens sigui un 5.

Per poder superar l'assignatura és imprescindible el domini oral i escrit del català i del castellà. En el cas del català, es demanarà que l'estudiant mostri en la pràctica una competència lingüística equivalent al Nivell 1 de Llengua Catalana per a Mestres d'Educació Infantil i Primària (podeu trobar més informació sobre aquest nivell i la competència lingüística en general a <http://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/competencia-linguistica-1345737529755.html>). En cas que l'estudiant no hagi assolit l'esmentat nivell 1, la nota que constarà a l'acta de qualificació serà un 3. Els alumnes estaran exempts de fer les proves de normativa si acrediten el Nivell 2 de Llengua Catalana per a Mestres d'Educació Infantil i Primària o el C2 del MECR (Marc europeu comú de referència per a les llengües).

Es farà un control de normativa, lèxic i correcció fonètica, que caldrà superar per ser avaluat del conjunt de l'assignatura. Cal tenir aprovat cadascun dels exàmens fets. També cal que l'estudiant hagi tingut en cadauna de les llengües una nota de 5 punts com a mínim. En cas contrari, es considerarà suspès.

Tant en català com en castellà, cada falta d'ortografia, tipografia, lèxic i sintaxi tindrà una penalització de 0,2 punts sobre la nota final de cadascuna de les activitats d'avaluació. Pel que fa al català, en cas de superar els 15 errors, o si la nota final quedés per sota del 5 a causa del descompte per faltes, caldrà tornar a realitzar els controls de normativa tot i que s'haguessin superat prèviament. Pel que fa a la llengua castellana, quan s'acumulin més de 15 errors en qualsevol prova, o si el resultat de l'examen és inferior a 5 a causa del descompte per faltes ortotipogràfiques, s'haurà de fer una activitat complementària relacionada amb la correcció lingüística.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a totes les classes per ser avaluat (es preveu el 20% d'incidències). En cas contrari es considerarà no presentat. També es considerarà no presentat l'estudiant que no hagi lliurat totes les activitats d'avaluació en els terminis establerts.

Les dates dels exàmens constaran en el cronograma de l'assignatura. Es preveu una recuperació de les activitats d'avaluació per als estudiants que hagin assistit a classe però que no hagin aprovat durant el curs.

La copia o plagi, en qualsevol tipus de prova avaluativa, constitueixen un delictes. i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup

(en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0). Si durant la realització d'un treball individual a classe, el professor/a considera que un alumne/a està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part significativa del treball d'un/a altre/a company/a. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi unapart d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagi http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html).

	Activitats d'avaluació	% de la nota
BLOC 1	Punt 0: Competència lingüística en llengua catalana	• Correcció fonètica (les da
Català	• Test de normativa i dictat	
Total assignatura: 67%	3 convocatòries: la del primer semestre serà el 28/10/2020	apte / no apte
	• Correcció fonètica: les dates les concretarà el professor	
	Punt 1: Llengua oral: el discurs dels mestres d'EI	50%
	• Exercicis proposats (màxim 15%)	
	• Examen (entre 35 i 50%)	
	Convocatòria: 2/12/2020	
	Punt 2: Llengua escrita	50%
	• Exercicis proposats (màxim 15%)	
	• Examen (entre 35 i 50%)	
	Convocatòria: per concretar	
	Recuperació del bloc de continguts (Llengua Oral i Llengua Escrita): per concretar	
BLOC 2	Punt 0: Competència lingüística en llengua castellana	apte / no apte
Castellà	• Examen: per concretar	
Total assignatura: 33%	• Recuperació: per concretar	
	Punt 3: Els contextos educatius multilingües i les actituds lingüístiques	40%
	• Activitats d'entrega obligatòria	
	Punt 4: La literatura de transmissió oral i altres manifestacions lúdiques	30%
	• Exposició oral	
	Punts 3 i 4	30%
	• Examen final	

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats d'entrega obligatòria tema 2 (Filologia Espanyola) (individual)	50%	10	0,4	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 46
Control de normativa (Filologia Catalana) (individual)	0%	2	0,08	24, 46
Examen del tema 4 (Llengua escrita) (Filologia Catalana) (individual)	50%	2	0,08	3, 5, 7, 20, 31
Examen tema 1 (Llengua Oral) (Filologia Catalana) (individual)	50%	2	0,08	1, 2, 3, 5, 7, 9, 17, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 29, 31, 33, 35
Examen temes 2,3,5 (Filologia Espanyola) (individual)	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46

Bibliografia

Abellan, J.; Ballart, P., i Sullà, E. (1997). *Introducció a la teoria de la literatura*. Barcelona: Angle.

Amades, J. (2009). *Les cent millors rondalles populars catalanes*. Barcelona: LaButxaca.

Amat, V.; Bernal, M. C.; Muntañá, I. (2017). *Plouen Poemes!* Vic: EUMO.

Bassols, M. i Torrent, A. M. (1996). *Models textuais. Teoria i pràctica*. Vic: EUMO.

Bau, M.; Pujol, M.; Rius, A. (2007). *Curs de pronunciació. Exercicis de correcció fonètica*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Briz, A. (2005). *El español coloquial: Situación y uso*. Madrid: Arco/Libro.

Calsamiglia, H. i Tusón, A. (2007). *Las cosas del decir: manual de análisis del discurso*, 2ª ed. Barcelona: Ariel Lingüística.

Castellà, J. M.; Comelles, S.; Cros, A. i Vilà, M. (2007). *Entendre's a classe*. Barcelona: Graó.

Cazden, C. B (1991). *El discurso en el aula. El lenguaje de la enseñanza y del aprendizaje*. Barcelona: Paidós.

Cuenca, M. J. (2003). *Sintaxi catalana*. Barcelona: UOC.

Lodge, D. (1992). *L'art de la ficció*. Barcelona: Empúries.

Gómez, J. (2004). *Préstamos del español: lengua y sociedad*. Madrid: Arco/Libro.

Gómez, L. (2002). *Manual de español correcto I y II*. Madrid: Arco/Libro.

Medina, J. (2002). *Lenguas en contacto*. Madrid: Arco/Libro.

Payrató, Ll. (1990). *Català col·loquial. Aspectes de l'ús corrent de la llengua catalana*. València: Universitat de València.

Palou, J. i Bosch, C. (eds), (2005). *La llengua oral a l'escola*. Barcelona: Graó.

Penny, R. (2004). Variación y cambio en español. Madrid: Gredos (BRH: Estudios y Ensayos, 438).

Segarra, M.(1985). Història de la normativa catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Tusón, J. (1996). L'escriptura. Barcelona: Empúries.

Webs d'interès

<http://www.iec.cat>

<http://www.termcat.cat>

Diccionari de la llengua catalana, de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC): <https://dlc.iec.cat>

Gramàtica essencial de la llengua catalana, de l'Institut d'Estudis Catalans (GEIEC): <https://geiec.iec.cat/>

Ortografia catalana, de l'Institut d'Estudis Catalans (OIEC):
https://www.iec.cat/llengua/documents/ortografia_catalana_versio_digital.pdf

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana 1, de l'Institut d'Estudis Catalans (PEOLC-Fonètica):
<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000039/00000072.pdf>

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana 2, de l'Institut d'Estudis Catalans (PEOLC-Morfologia):
<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000039/00000073.pdf>

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana 3, de l'Institut d'Estudis Catalans (PEOLC-Lèxic):
<https://estandard-oral.llocs.iec.cat/>

Optimot, consultes lingüístiques: <http://optimot.gencat.cat>

Cercaterm del TERMCAT: <http://www.termcat.cat>

Gran diccionari de la llengua catalana (GDLC): <http://www.diccionari.cat/medi> (B2):
<http://aplicacions.llengua.gencat.cat/itineraris-aprenentatge/intermedi/index.htm>

<http://www.elcastellano.org/>

<http://cvc.cervantes.es/oteador/>

<http://www.rae.es>

<http://www.fundeu.es>

Programari

No es necessita un programari especial.